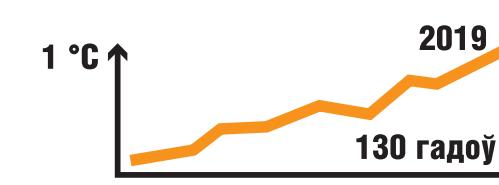
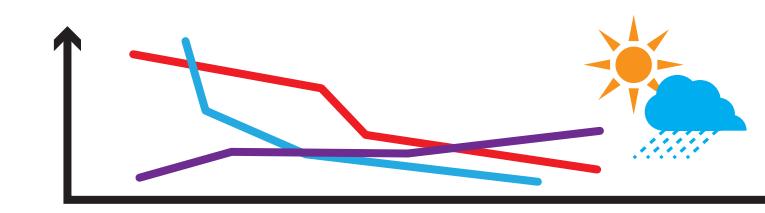

ЗМЕНА КЛІМАТУ

Наступсты для прыроды і чалавека да канца ХХІ стагоддзя, калі чалавецтва не зробіць усё магчымае, каб скараціць выкіды парніковых газаў

За апошні 130 годоў сярэдняя тэмпература на Зямлі вырасла амаль на 1 °C. У Паўночным паўшар'і такога цепллага перыяду не было са апошнім 1400 годам. 16 з 17 годоў новага тысячагоддзя ўвайшлі ў дзесятку самых цеплых за ўсё часцей; надвор'е становіца ўсё больш пераменлівым.

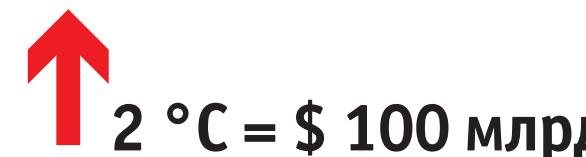
Разам з ростам тэмпературы ўсе прыродныя сістэмы на планете выходзяць з раўнавагі: растаюць леднікі і шматгадовая мерзлата; павышаецца ўзроўень Сусветнага акіяна; паводкі, засухі і ўраганы адбываюцца ўсё частней; надвор'е становіца ўсё больш пераменлівым.

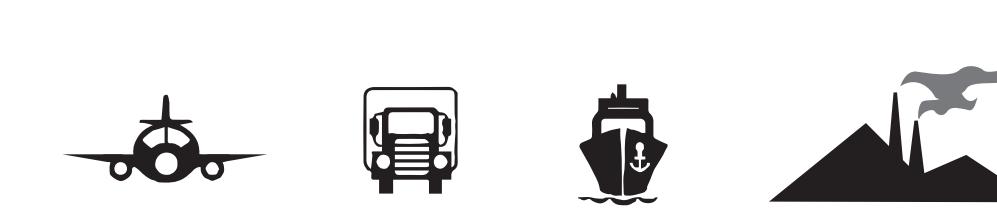
Трэць усяго насельніцтва Зямлі жыве ў 100-кіламетровай прыбярэжнай зоне. Гэтых людзей змяненне якасці водных расурсаў закране ў першу чаргу. Павышэнне ўзроўню мора павялічыць салёнасць прыбярэжных крыніц преснай вады і, за кошт затаплення, скараціць тэрыторыю для пражывання.

3 прычыны змены клімату паскорыцца: раставанне леднікоў, а таксама зменіца рэжым і колкасць выпадення ападкаў. Да 2080 года 1,8 млрд чалавек будуть жыць ва ўмовах дэфіцыту вады.

Меры па адпакоўцы да павышэння сярэдніх глабальных тэмпературы на Зямлі ўсяго на 20 °C абываща чалавецтву ў 70-100 млрд долараў на год.

У выніку спальвання выканівага паліва, развіція аўтотранспарту і высекі лісоў канцэнтрацыя ў атмасферы такіх парніковых газаў (CO₂, метан (CH₄) і азот (N₂O)), дасягнула рэкордна высокіх значэнняў, якіх не было на Зямлі як мінімум 800 тыс. годоў. З пачатку індустрыяльнай эпохі – г.з. з 1750-х гг. – вырасла колькасць у атмасферы вуглякіслага газу на 40%, метану – на 120%, а азоту – на 20%.

Згубныя наступствы для чалавека

Вельмі дарагая адаптация

Затапленне прыбярэжных раёнаў і гарадоў

Скарачэнне плошчы зямель, прыдатных для сельскай гаспадаркі, і зніжэнне ўраджайнасці збожжавых

У ХХІ стагоддзі не выключана змяненне напрамку плыні Гальфстрим і моцнае пахаладанне ў Паўночнай Еўропе і на Брытанскіх астравах

АРКТИКА

- Скарачэнне плошчы марскіх ільдоў, ледніку Грэнландыі, а таксама снежнага покрыў
- Разбурэнне (эрозія) берагоў
- Скарачэнне плошчы тундры
- Раставанне вечнай мерзлата з вялікім выкідам вуглякіслага газу і метану
- Паследніе, змена расліннага покрыў, міграцыі жывёл
- Праблемы для марскіх і прыбрэжных жывёл
- Пагроза прапінення новых відаў, якія негатыўна ўплываюць на мясцовыя

ЕЎРОПА

У Міжземноморскіх краінах:

Хвалі спекі, моцныя лясныя пажары і дэфіцит вады

• Праліўныя дажджы, моцныя паводкі

• Змена шляху і тэрмінай міграцыі птушак, цвіціння раслін і да т.п.

• Прапіненне новых відаў раслін і жывёл, у тым ліку небяспечных відаў насякомых – узбуджальнікі хвароб

• Адступленне ледніку ў гарах і скарацэнне патоўку турыстаў зімой

• Затапленне прыбярэжных раёнаў і гарадоў з прычыны ўздыму ўзроўню мора

АЗІЯ

- Частая засуха і дэфіцит вады ў Цэнтральнай і Заходняй Азіі
- Скарачэнне горных леднікоў, селі, лавіны і катастрофічныя паводкі з прычыны пераўпашэння ледніковых азераў
- Моцныя паводкі на рэках
- Затапленне буйных прыморскіх гарадоў і ўрадлівых раёнаў з прычыны ўздыму ўзроўню Сусветнага акіяна
- Верагодная масавая негатыўная змена марскіх, рачных і наземных экасістэм

АФРЫКА

• Моцныя засухі, недахоп преснай вады

• Скарачэнне плошчы лясоў

• Рост тэмпературы вады

Вялікіх азёр Усходняй Афрыкі

Згубныя наступствы для чалавека

Скарачэнне плошчы зямель, прыдатных для сельскай гаспадаркі, і зніжэнне ўраджайнасці збожжавых

Масавая міграцыя насельніцтва з найбольш пасярэпелых рэгіёнаў

Згубныя наступствы для чалавека

Вельмі дарагая адаптация сельскай гаспадаркі

Праблемы захавання традыцыйнага ладу жыцця карэннага насельніцтва

Масавая міграцыя насельніцтва з найбольш пасярэпелых рэгіёнаў

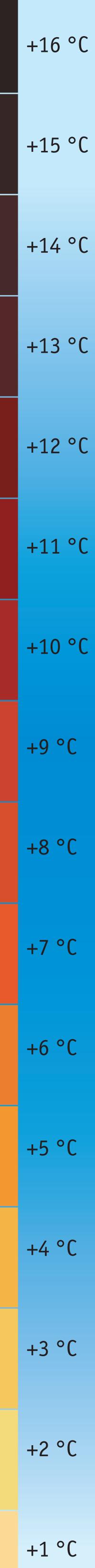
Дэфіцит харчавання

АНТАРКТИКА

• Скарачэнне ледніку Заходняй часткі Антарктыды

• Змяненне умов пражывання пінгвінаў, іншых птушак і марскіх жывёл

Змяненне тэмпературы да канца ХХІ стагоддзя ў параўнанні з дайністрыяльнай эпохай, сярэдзінай XVIII стагоддзя

КЛІМАТЫЧНАЯ ШКАТУЛКА.
РЭСПУБЛІКА БЕЛАРУСЬ

При складанні карты былі выкарыстаны матэрыялы Чацеўтага і Пятага ацінавых дакладаў Міжнароднай групы экспертаў па змене клімату (МГЭК), дадзенныя Програмы разніцы ААН, Распіратама і Метрапалітага агенцтва Венізбарт.

